

Aşırma'yı Önlemek*

Nilgün Köklü

Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi
nilkoklu@hotmail.com

Aşırmanın işlenebilecek en büyük akademik suçlardan birisi olduğu kabul edilmektedir. Aşırma (intihal), "birisinin başka bir kişinin çalışmasını kendi çalışması olarak öne sürmesi veya sunmasına dayanan akademik bir yanlış ya da ayıptır" (Gordon, Simmons ve Wynn, 1999). New Webstre's Encyclopedic Dictionary of Language'de (1997, s. 508) verilen tanıma göre aşırma "bir başka yazarın dilinin ve düşüncelerinin yetkisiz kullanımı ve onların kendisine ait gibi sunulması" demektir (Plagiarism and how to avoid it, 2001). Lunsford ve Connors'a (1989) göre aşırma "orijinal yazara kredi verilmeden birisine ait kelimelerin kullanımıdır". Benzer bir tanım ise, bir başkasına ait fikirlerin veya açıklamaların uygun kredi verilmeden veya izin alınmadan kullanılıyor olmasıdır (Gibaldi ve Ahtert, 1988; Jones, 1999). Daha basit bir ifade ile aşırma bir başkasının fikirlerinin ya da sözlerinin alınması ve asıl yazarı uygun bir biçimde verilmemesidir. Bir başkasının çalışmasının yeterince bilgi verilmeden kopya edilmesi davranışı olarak da tanımlanabilir. Aşırma kişi kopya edilen çalışmayı yapan yazara uygun kredi vermez ve saklamaya çalışır. Aşırılmış bir çalışma asla kişinin kendi çalışması değildir. Aşırma araştırmacının güvenilirliğini, bütünlüğünü bozar ve akademik özgürlüğün yanlış kullanılmasıdır.

Yazılarda diğerlerinin sözleri ve fikirlerini alır ve kullanırız. Bilim araştırma, anlama ve diğerlerinin çalışmaları üzerine kurulur. Ancak bütün bu kullanılan materyaller ya da kaynaklar uygun bir biçimde kaynak gösterilerek verilmelidir. Talab (2000), araştırma projeleri ile uğraşan öğrencilere üç altın kuraldan söz eder. Bu kurallar kullanılan her bir materyal ya

da kaynak için uygun stillere göre (APA, Chicago stili gibi) kredi verme biçiminin kesinlikle benimsenmesini gerektirmektedir. Aşırma kaynak göstermeden bir başkasının çalışmasını, fikirlerini ve sözlerini kullanmaktır. Başkalarına ait kelimeler "... " içinde gösterilmeli ve mutlaka atıfta bulunulmalıdır. Kişi kendi kelimeleri ile bazı açıklamalar bile getirirse alıntı yaptığını kaynak göstererek belirtmelidir (APA Manual). En çok kullanılan aktarma biçimi olan APA' ya göre, yazarın soyadı ve yayın yılı verilerek metin içinde kaynak gösterilir. Diğer bir kullanım biçimi ise aktarmanın hemen sonuna bir numara verilerek, hemen o sayfanın altında dipnot olarak verilmesidir. Metin içinde kullanılan her kaynak mutlaka kaynakça listesinde verilmelidir.

İki çeşit aşırma vardır (Gordon, Simmons ve Wynn, 1999): Tamamen aşırma ve kısmi aşırma.

Tamamen Aşırma

Tamamen aşırma bir yazar tarafından bir eserin kopya edilmesi veya bir başkası tarafından yeniden düzenlenmesi ve orijinal bir çalışma gibi sunulması durumunda ortaya çıkar. Cesurca ve küstahça yapılan bir aşırma türüdür. Bu tür aşırma, basılmış bir dergi makalesinden, bir kitabın bir bölümünden, internet'ten, başka bir öğrenciden veya başka bir kaynaktan alınmış bir kopya olabilir. Hangi biçimde olursa olsun, tanımlayıcı özellik çalışmanın sizin olmamasıdır.

Aynı çalışmayı iki farklı derste sunmak, aynı çalışmayı (kendi çalışmanız bile olsa) iki farklı iş için kullanmak bir aşırmadır ve aynı sonuçlara tabidir. Her ne kadar tamamen ve kısmi aşırma'yı karakterize

eden akademik hırsızlık kapsamına girerse de bir akademik yakışsızlıktır.

Kısmi Aşırma

Aşırmanın önemli bir kısmı bu kategoriye girmektedir. Bu aşırma genellikle dikkatsiz araştırma, zamanı kötü kullanma ve kendi eleştirel düşüncenize güvenmeme gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bunlar : a) ifadeleri, cümleleri, paragrafları veya çeşitli kaynaklardan elde edilen istatistiksel sonuçları alıp başka bir çalışmada birleştirmek (parça parça aşırma); b) başka bir yazarın sözlerini alıp bunların kendinizin olmadığını açıkça belirtmemek, yani alıntı imleri ile alıntı yaptığınızı doğrudan belirtmemek; c) kaynağı belirtmeden istatistiki sonuçları kullanmak; d) kendi eleştirel analiziniz olmaksızın, başka bir yazarın düşüncesini almak, bu düşüncenin kendinize ait olmadığını belirtmeyi atlamak; e) kaynağını belirtmeden açıklamak ya da açıklamak (yani, sözcükleri değiştirerek ya da tekrar düzenleyerek kopya değil ama orijinaline benzeyen bir çalışma ortaya çıkarmak); f) başka kaynaklarda alıntı yapılmış olan dipnot ve malzemeleri kendi araştırmanızın bir sonucu gibi göstermek; g) bir çalışmayı eksik metin referanslarıyla, yarım yamalak dipnotlarıyla ve/veya eksik belirtilmiş kaynak (bibliyografya) bilgileriyle sunmak ve h) bir başkasının fikirlerini kendi kelimeleriyle açıklamaktır (paraphrase).

Bir başka sınıflandırmada da aşırma dört grupta toplanır (Gordon ve Simmons, 2001; Guidelines for...1999): tamamen aşırma (complete plagiarism), tamama yakın aşırma (near-complete plg.), yamalı aşırma (patchwork plg.) ve kasıtsız aşırma (inadvertent plg.). *Tamamen aşırmada*, öğrenci herhangi birisi tarafından yazılmış bir metni, yayınlanmış bir kaynaktan ya da başka bir öğrenciden olup olmadığına bakmadan aynen kullanmaktadır. Bir metnin tırnak içinde ve dipnot veril-

meksizin kopyalanması olarak da açıklanabilir. *Tamama yakın aşırma* ise bir çalışmanın bazı kısımları alınarak kullanılır, bu metne kişisel bir giriş ve sonuç eklenir. *Yamalı aşırma* ise çeşitli kaynaklardan alınan cümlelerin, fikirlerin veya paragrafların kaynak göstermeden, yapılan çalışmada bir araya getirilerek sunulmasıdır. *Kasıtsız* olan ise yeterli bir araştırma yapmaktan ve bilgi notunu eksik almaktan kaynaklanmaktadır. Bunlar başkasının cümlelerini kasıtsız kullanma, diğer kaynaklarda verilen dipnotları veya aktarmaları öğrencinin kendi çalışması gibi kullanması ve yeterli dipnot kullanımı olabilir.

Öğrenciler bir şeyi tekrar yazmanın aşırma olmadığı şeklinde bir yanlış anlamaya sahip olabiliyorlar, çünkü bunu kendi kelimeleriyle yazdıklarını düşünüyorlar. Fakat resmen kaynak gösterilmiyorsa, bu **aşırma**dır. Kopyalama ve yapıştırma aşırma olmakla birlikte, aşırmanın büyük çoğunluğu metin manipülasyonunun bir sonucudur. Basitçe açıklamak gerekirse, aşırma uygun kredi verilmeden birisine ait çalışmayı kullanmaktır. İnternetin varlığı ise aşırmaı iyice kolaylaştırmaktadır. Öğrenciler internetten aldıkları her şeyi kesip yapıştırıp projelerine dahil ediyorlar. En son çalışmalar, öğrencilerin % 30'unun yaptıkları ödevlerde aşırıyor olduklarını göstermiştir (<http://plagiarism.org/problem.html>, 1998-2001). Aşağıda aşırma anlamına gelebilecek bazı örnekler verilmektedir (what is plagiarism?, 2000):

- On-line medyadan bir metnin kopyalanması ve yapıştırılması
- Herhangi bir web sitesinden bir metnin kopyalanması
- Web sitelerinden hazır ödevlerin alınması
- Kitap, dergi, ansiklopedi ve dergiler gibi yazılı materyallerden bir metnin kopya edilmesi
- Yukarıda sözü edilen kaynaklardan bir metnin basitçe değiştirilerek alınması (se-

çilmiş bazı kavramlar dizini veya sözcükler yerleştirilmesi ile orijinal bir çalışma gibi gösterme)

- Kaynak gösterilmeden veya izin alınmadan fotoğraf, video kullanmak

- Bir başka öğrencinin çalışmasını izin almadan kullanmak ve kendisine ait olduğunu iddia etmek

- Ticari kaynaklardan elde edilen bir çalışma (bir araştırma servisi veya ödev hazırlayan kuruluşlardan bir çalışmayı satın alma)

- Bir dilden diğerine tercüme etme kişinin kendi kelimeleri değildir. Tercüme alındı yapma, özetleme ve açıklama için oluşturulan prensipler dahilindedir.

- Yapılan bir çalışmayı izin almadan başka bir amaç ya da başka bir ders için kullanma.

Aşırma sadece yazarın kullandığı sözcükleri alıntı yapmaksızın kullanmak anlamında değil, düşüncelerinin de aynı şekilde kullanılması anlamına gelir. Bunu engellemek için sadece kaynakların belgelenmesi yeterli olmayıp, düşünceler eleştirel bir bakış açısı ile analiz edilmeli ve kişinin kendi görüş açısının geliştirilmesi gerekmektedir. Her ne kadar başkaları da aynı fikirlere sahip olsa, çalışmalar daima kişinin kendi görüş ve düşüncelerini yansıtmalıdır. Öğrencilere konunun iyice araştırılabilmesi, yazılması, düzenlenmesi için uygun zaman verilmesi ve araştırma notlarının iyi düzenlenmiş olmasına dikkat edilmesi aşırma- dan kaçınmaya yardımcı olacaktır. Araştırma notlarının düzenli olmayışı, hangi malzemenin hangi kaynaktan alındığı ve hangilerinin kendinize ait olduğu konusunda karışıklığa sebep olacaktır.

Aşırma yapmak sorumsuzluktur, dürüst değildir ve akademik açıdan kişi bir şekilde bundan zarar görecektir. Öğrenci, aktarılan bilginin özgün ve doğru bir biçimde sunulmasından sorumludur. Aksi takdirde, ödevinden ya da dersinden başarısız sayılabilecektir. Bir öğrencinin

aşırma yaptığı ortaya çıkarsa ya da şüpheli bulunursa, eğitmen asıl kaynağı bularak öğrencinin çalışması ile karşılaştırabilir ve gerçeğin ortaya çıkması ile bazı işlemler başlatılabilir. İlgili birimlere iletilerek gereken cezalar verilebilir. Cezalar konusunda her kurumun farklı politikaları olabilir. Aşırma ile ilgili politikalar söz konusu değilse mutlaka bu konuda birşeyler yapılmalıdır.

Aşırma Yollarını Engellemenin Yolları

Öğrenciler aşırmanın ne olduğunu bilmiyor, masumca ve kasıtsızca çalışmalarında aşırma yapıyor olabilirler. Kasıtlı olarak yapılmayan aşırma, öğrencinin kötü araştırma alışkanlıklarından ve ilkökul düzeylerinden geliyor olabilir. Maalesef bunlar lise ve üniversitede devam etmektedir. Bu nedenle her öğretim düzeyinde öğrencilere rehberlik edilmeli ve öğrenciler bu konuda bilinçlendirilmelidir. Bu çalışmalar araştırma eğitimi derslerinde (araştırma yöntemleri, rapor hazırlama teknikleri gibi) ele alınabileceği gibi başka derslerde de vurgulanması mümkündür. Araştırma yaparken ve rapor yazarken gerekli olan süreçlerin tartışılması gerekir. Bu derslerde öğrenciler aşırma konusunda eğitilmeli, ilgili prensipler verilmeli, diğer kaynaklardan elde edilen bilgilerin hangi kabul edilir yöntemlerle aktarılacağı ve nasıl atıfta bulunulacağı mutlaka öğretilmelidir ve kesin kurallar konmalıdır (Malouff ve Sims, 1996; Wilhoit, 1994; Plagiarism, 2001).

Öğrencilere verilen ödevlerde, onlardan okudukları her türlü bilgiyi kritik ederek değerlendirmeleri beklenir ve öğrenciler uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme yeteneği gerektiren projelere yönlendirilirse daha orijinal projeler ortaya çıkar ve aşırma ihtimali azalır (Talab, 2000).

Hiçbir öğrenci tek bir taslak ile düzenli bir ödev hazırlayamaz. Dizin alıntıları ve

tam bir kaynakça ile düzgün bir çalışma sunmadan önce herkesin araştırmak, yazmak, gözden geçirmek ve birkaç taslak hazırlamak için zamana ihtiyacı vardır. Çalışmalar için iyi bir zamanlama yapılabilirse, yani çalışmanın her aşaması için gerekli zaman dilimleri iyi bir tahminle yapılabilirse, öğrenci aşırıya neden olabilecek durumlar ile karşılaşmayacaktır. Zamanın iyi örgütlenmesi, varsa soruların zamanında sorulması, çalışmaların teslim edilme tarihlerinin not edilmesi öğrencinin iyi bir çalışmayı gerçekleştirmesine olanak sağlayacaktır. Araştırma önerilerinin zamanında teslim edilmesi, iyi bir taslak hazırlığı öğrencinin iyi bir araştırma yapmasını ve yazmasını sağlar. Araştırmayı yapabilecek durumda olmayan ya da işin kolayını seçen öğrenciler için son zamanlarda kişi adına çalışmaları yürüten, her türlü araştırma raporunu sağlayan kuruluşlar söz konusudur. Bunlara fırsat vermemek için, öğretim üyeleri, öğrencilerinin çalışmalarını her aşamada düzenli bir biçimde kontrol etmeliler ve ayrıca eski ödevleri referans olarak saklayarak yeni ödevlerle karşılaştırma imkanı sağlamalılar. Daha önce yapılmış olan çalışmaların aşırılmasının önlenmesi için projelerde, çalışma konularında değişikliklere gidilmelidir. Verilen ödevlerde bazı sınırlamalar, örneğin iki kitap, iki internet kaynağı, iki dergi gibi kısıtlamalar önlem olarak uygun olabilir. Öğrencilerin yaptıkları çalışmaları sınıf içinde sunmaları da onların çalışmadan haberdar olmalarını gerektirir (Harris, 2001).

Etkili not alma stratejileri kullanılması önemlidir. Aşırma yapmayı önleyebilmek için araştırma notlarının düzenlenmesine yardımcı olabilecek iki yöntem dizin kart yöntemi ve not defteri yöntemi- dir. (Gordon, Simmons ve Wynn, 1999).

Dizin Kart Yöntemi

Araştırmanın daha iyi takip edilebilmesi için, başkalarına ait düşüncelerden ve alıntılardan edinilmiş olan not ve düşüncelerin düzenlenmesini sağlayacak olan bir yöntemdir. Bu kartlar gelecekte kullanılacak olan referanslar için de bir kolaylık sağlayacaktır. Okumaya başlandığında, her kaynak için bir kart hazırlanarak kaynağın adı yazılır. Hangi kaynak gösterme sitili benimseniyorsa (Örn., APA) kartlar ona göre hazırlanmalıdır. İlerideki referanslar için katalog numarası ve kaynağın yeri not edilmelidir. Kişi kendine ait düşüncelerini başkasına ait olanlardan kesinlikle ayrı tutmalıdır. Her dizin kartına bir düşünce yazılır ve düşünce kişiye ait değilse, yanına yazar adı ve sayfa numarası verilir.

Not Defteri Yöntemi

Not tutmak için kart yerine not defterleri de kullanılabilir. Araştırmaya başlandığında her kaynak için ayrı bir sayfa kullanılır. Bu sayfaya kullanılan dokümantasyon stiline göre, kaynağın adı, yazarı, yılı, yayınevi gibi bilgiler yazılarak gerektiğinde kaynağa kolaylıkla ulaşılacak ve ayrıca referans listesinin hazırlanmasında da faydalı olacaktır. Bu sayfaların bir yarısına yazarın fikirleri ve düşünceleri yazılırken diğer yarısı çalışmayı yapan kişinin kendi fikirlerine ayrılabilir. Bu şekilde yapılırsa rapor yazılırken neyin kime ait olduğu açık olacağından aşırma yapma olasılığı azalacaktır. Kağıtların üzerine yazılan bilgilerin doğrudan aktarmalar mı yoksa açıklamalar mı olduğu mutlaka belirtilerek yazılmalıdır.

Araştırma sırasında, eğer bir yazarın bir başka yazardan aldığı alıntı kullanılmak isteniyorsa, orijinal kaynağa ulaşılmalıdır. Zira bir başkasının dipnotlarını kullanmak aşırmadır. Ancak orijinal kaynağa ulaşamıyorsa, asıl yazar belirtilerek, metnin alıntı yapıldığı kaynak da gösterilir.

Kişi yazdığı çalışmayı okumalı, ifade edilen düşünce veya tartışmanın, cümlelerin kendisine ait olup olmadığını, kendisine ve başkalarına ait çalışmaların birbirinden dikkatlice ayrılıp ayrılmadığını kontrol etmelidir. Bu konuda arkadaş ya da meslektaşlardan yardım alınabilir.

Aşırma, bir kişinin başka bir kişinin çalışmasını kendi eseri olarak göstermesiyle gerçekleşen akademik bir suç biçimidir. Akademisyenlik elbette başkalarının düşünce ve çalışmalarını incelemek ve referans almaya dayanır. Ancak çalışmalarda alıntı kullanıldığında yazar dipnot ya da diğer kullanılan tekniklerle alıntı yaptığını mutlaka belirtmelidir. Yazar çalışmanın içine dahil edilmiş olmasına rağmen başkasına ait cümlelerin, ifadelerin ve düşüncelerin alıntı yapıldığının belirtilmemesi kısmi aşırma olmaktadır. Bir yazarın bütün çalışması kopya edilmiş ya da yeniden düzenlenerek orijinal bir çalışma gibi gösterilmişse tamamen aşırmadır. İzin alınmaksızın aynı kuruma ya da başkasına aynı çalışmanın sunulması da aşırma kapsamına girmektedir.

Aşırma yapmaktan kaçınma (Avoiding plagiarism, 2000) için bazı prensipler:

- *Kişinin kendi kelimelerini ve fikirlerini kullanması.* Kişi daima kendi kelimelerini seçer ve düşüncelerini düzenlerse ve kendi fikirlerini açıklarsa, zamanla yazıları daha gelişecektir.

- *Kopya edilen, uyarlanan veya açıklanan materyaller için aktarma kurallarına uygun olarak kaynak gösterme.* Bir başkasına ait kelimeler aynen aktarılıyorsa, tırnak içinde gösterilmeli ve kaynak verilmelidir. Bir tablo ya da şekil uyarlanıyorsa, yazarın fikir ve düşünceleri kişinin kendi kelimeleri ile açıklanıyor olsa bile yine aynı şekilde kaynak gösterilmelidir.

- *Ufak değişiklikler yaparak bir başkasının çalışmasını kullanmaktan kaçınmak.* Örneğin, "daha az" yerine "daha küçük" kullanma, bir cümleyi tersine çevirme, terimleri değiştirme. Aslında çalışma yine aynıdır ve

bu nedenle kaynak gösterilmelidir.

- *Genel bilgiler için atıfta bulunulmaz.* Fakat gerçeğin genelde biliniyor olmasından emin olmak gerekir. Şu andaki ABD başkanının kim olduğu bilinen bir durumdur. Türkiye cumhuriyetinin Atatürk tarafından kurulduğu bir genel bilgidir. Kaygı beklentisi modeline göre, insanların korku veren bir olay ya da nesneden kaçınma güdüsünün temelinde kaygı beklentisi ve kaygı duyarlılığı süreçlerinin olması ise genel bir bilgi değildir ve bu görüşün kime ait olduğu belirtilmelidir.

Aşırmaya Örnekler

Aşağıda öncelikle orijinal çalışmadan alınan bir cümle verilmektedir. Daha sonra ise bunun nasıl aşırdığı ve uygun bir biçimde nasıl aktarılması gerektiği örnekler ile verilmektedir (Avoiding plagiarism, 2000).

Orijinal metin

"Araştırma yazarken, kaynaklara iki sebeple atıfta bulunulur: Bilgi aldığımız kaynakları okuyucuya tanıtmak ve kelimelerini ve fikirlerini ödünç aldığımız yazarlara kredi vermek." (Hacker, 1995, s. 260).

Aşırlmış biçimi (aynı kelimeler, tırnak içinde verilmemiş):

Araştırma yazarken, kaynaklar bilgi aldığımız kaynakları okuyucuya tanıtmak ve kelimelerini ve fikirlerini aldığımız yazarlara kredi vermek için gösterilir.

Bu-rada öğrenci yazarın tüm kelimelerini, "içine almadan ve kaynak göstermeden sadece bir cümleye vermiştir.

Aşırma (yanlış açıklama):

Araştırma yazarken, bir çift sebepten kaynaklara atıfta bulunuruz: Bilgi kaynaklarımızı okuyuculara göstermek ve ödünç aldıklarımıza kredi vermek. (Hacker).

Öğrenci burada bazı kelimelerde ufak değişiklikler yapmış ve metin içinde kaynak göstermeyi de eksik yapmıştır. Kaynağa ilişkin yıl ve tarih bilgisi eksiktir.

Uygun çözümler

Bir araştırmacı okuyucusunun bilgi aldığı yeri bilmesini sağlamak, ve tanıtmak ve orijinal çalışmaya kredi vermek üzere kaynaklarına atıfta bulunur (Hacker, 1995, s. 260).

Burada öğrenci yazarın fikirlerini doğru bir biçimde kendi kelimelerini kullanarak açıklamış ve kaynak göstermiştir.

Farklı bir çözüm (“.. “ içinde kaynak göstererek)

Hacker “Araştırma yazarken, kaynaklara iki sebeple atıfta bulunulur: Bilgi aldığınız kaynakları okuyucuya tanıtmak ve kelimelerini ve fikirlerini ödünç aldığınız yazarlara kredi vermek ” olduğuna işaret eder (1995, s. 260).

Burada öğrenci kaynaktan aldığı doğrudan aktarmayı tırnak içinde göstermiş ve kaynağı tanıtıcı bilgileri de vermiştir.

Aşağıdaki örnekler Gordon, Simmons ve Wynn, 1999’ dan alınmıştır.

Tamamen Aşırma

Orijinal metin:

Benjamin Hoff’un the Tao of Pooh adlı kitabından (MLA tarafından 1995 yılında yayınlanmıştır): Lao-Tsei, evrensel yasalarla idare edilen ve üretilen doğal dengeye daha çok insan müdahale ettikçe dengenin daha da çok bozulduğunu belirtiyor. Ne kadar müdahale edilirse o kadar soruna yol açılıyor. Ağır veya hafif, kuru veya ıslak, hızlı veya yavaş, her şeyin kendine özgü bir doğası vardır ve sorunlara yol açmaksızın buna müda-

hale edilemez.

Aşırılmış hali

Ünlü Tao Te Ching’in yazarı Lao-Tse, evrensel yasalarla idare edilen ve üretilen doğal dengeye daha çok insan müdahale ettikçe dengenin daha çok bozulduğuna inanmaktadır. Ne kadar müdahale edilirse o kadar soruna yol açılıyor. Ağır veya hafif, kuru veya ıslak, hızlı veya yavaş, her şeyin kendine özgü bir doğası vardır ve sorunlara yol açmaksızın buna müdahale edilemez.

Kabul edilir hali

Benjamin Hoff , Lao -Tse’nin “evrensel yasalarla idare edilen ve üretilen doğal dengeye daha çok insan müdahale ettikçe dengenin daha çok bozulduğuna ve ne kadar müdahale edilirse o kadar soruna yol açıldığına” inandığını savunuyor. Bu Taoizmin en temel inanışlarından birisidir ve Taoizmin çoğu inanışı buna dayanır.

Aşırılmış metinde, ilk cümle bir şekilde değiştirilmişse de paragraf orijinal yazarıncı ile aynıdır ve asıl yazara hiç kredi verilmemiştir. Kabul edilir halinde, aşırma olmaması için doğrudan aktarılan kısım tırnak içinde gösterilmiş ve yazar adı da gösterilmiştir.

Açıklamak (kısmi aşırma)

Orijinal

James Goddby’in Europe Undivided adlı kitabından (US Institute of Peace tarafından 1998 yılında basılmıştır):

Clinton yönetiminin, Ukrayna meselesine politik bakışının çıkış noktası, Ukrayna, Belarus ve Kazakistan bölgelerinde bulunan nükleer silahların ortadan kaldırılması gerektiren Lizbon Protokolü’ydü.

Aşırılmış hali - 1

Ukrayna, Belarus ve Kazakistan'ın nükleer silah stoklarını ortadan kaldırılmasını öngören Lizbon Protokol'ü, Clinton yönetiminin Ukrayna meselesine politik yaklaşımının çıkış noktasıydı.

Aşırılmış hali - 2

Clinton'ın politik bakış açısı Sovyet Cumhuriyeti'nin eski üç ülkesinin ellerindeki nükleer silahları yok etmek zorunda bırakan Lizbon Protokolü ile başlamaktadır.

Kabul edilir hali

Clinton yönetimi başa geldiğinde, Ukrayna meselesine karşı "bir politik bakış açısı" (Goodby, 1998) geliştirilmesi gerekiyordu. Goodby'a göre ilk adım Ukrayna ve onu çevreleyen Belarus ve Kazakistan'ın nükleer silahlarından arındırılması olmalıydı. Bu Lizbon Protokol'ü olarak bilinen anlaşmanın bir bölümüdür.

Bu metnin aşırılmış halinde, biçim ve stil değiştirilmiş olmasına rağmen, kaynak gösterilmediği için aşırma olarak nitelendirilmektedir. Kabul edilir halinde, kaynak gösterilerek açıklamalara yer verilmiştir.

Kaynaklar

APA Manual.(1995). *Publication manual of the American Psychological Association*. Washington DC: American Psychological Asc. 292-95.

Avoiding plagiarism. (2000). <http://sja.ucdavis.edu/sja/plagiarism.html>

Gibaldi, J., & Ahtert, W. S. (1988). *MLA handbook for writers of research papers*. (third edition). New York: The modern language asc. of American, 21-25.

Gordon, C., & Simmons, P. (2001). Plagiarism. What it is and how to avoid it? Faculty of Art. University of British Columbia. <http://www.zoology.ubc.ca/bpg/plagiarism.htm>

Gordon, C., Simmons, P., & Wynn, G. (1999). Plagiarism avoided: taking responsibility for your work. Faculty of Art. University of British Columbia.

<http://www.arts.ubc.ca/dao/plagiarism.htm>

Guidelines for faculties on the avoidance of plagiarism. (1999). <http://www.registry.ed.ac.uk/general/facultiesandplagiarism.htm>.

Harris, R. (2001). Anti-plagiarism strategies for research papers. <http://www.virtualsalt.com/antiplag.htm>. <http://plagiarism.org/problem.html>. (1998-2001).

Jones, K. D. (1999). Ethics in publication. *Counseling and Values*, 43 (2), 99-106.

Lunsford, A., & Connors, R. (1989). *The St. Martin's Handbook*. New York: St. Martin Press. 566-67.

Malouff, J. S., & Sims, R. L. (1996). Applying an employeemotivation model to prevent student plagiarism. *Journal of Education for Business*, 72, 58-61.

Plagiarism and how to avoid it. Produced by Writing Tutorial Services, Indiana University, Bloomington. IN. <http://www.Indiana.edu/plagiarism.html>. (2001).

Plagiarism. Teaching students to avoid plagiarism. (2001). *School Libraries in Canada*, 20 (4), 7-10. Web: Wilson select plus.View html FullText. 1992-2001,OCLC.

Talab, R. S. (May 2000). Cppyright, plagiarism, and internetbased research projects: Three "golden rules". *Teach Trends* , 44 (4), 7-9.

What it is plagiarism? (2000). <http://edcen.ehhs.cmich.edu/mspears/plagiarism.html>

Wilhoit, S. (1994). Helping student avoid plagiarism. *College Teaching*, 42, 161-164.

* Köklü, N. (2002). Aşırma önlemek. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17 (49), 93-99.

Türk Psikoloji Dergisi Yayın Kurulu'ndan alınan izinle tıpkı basım olarak yayınlanmıştır.